

Influența urbanizării în amenajarea interioarelor de la sate începând cu sfârșitul sec. XIX

Madan Elena

Universitatea Tehnică a Moldovei

Analiza amenajărilor interioarelor din localitățile de la sate de la sfârșitul secolului XIX, cât și pe parcursul secolului XX, ne demonstrează că multe localități erau influențate de mediul urban. Aceasta o putem observa în deosebi în familiile cu un statut social mai înalt, și în afara boierimii la care acest fapt este evident, remarcându-se în rândul mazărilor, răzeșilor, dascălilor sau în rândul preoțimii. Fiind frunțași ai satului și având multe legături în mediul urban, au preluat multe din orașe și le-au introdus în casele lor, având tendința de a se deosebi de cei cu un statut mai inferior.

Transformările rapide de la sfârșitul secolului XIX au avut loc, în mare parte, în urma legăturilor externe. Tentați de câștig, târgoveții au început să facă mai multe drumuri, mai întâi cu carurile și mai târziu prin rețeaua de căi ferate, spre a vinde vite, lemne sau produse agricole (mai ales după răspândirea plugului de fier, ce permitea ușurarea lucrărilor agricole) în târgurile din apropiere sau ajungând și mai departe, până la Odessa, stabilindu-se mai multe relații, tot mai intense, cu regiunile din Rusia.

Observațiile făcute de cercetătorii și cărturarii noștri în localitățile sătești, precum Anton Galopența, Ion Zamfirescu, Petre Ștefănuță, Mihail Sadoveanu ș.a., remarcă schimbările ce au avut loc în mediul rural sub influența orașenizării. Astfel, sunt descrise casele ce se aseamănă cu cele din târguri, cu horn și cuptoare mari, ce încălzeau toate încăperile, mobilierul cumpărat din orașe: dulapuri, comode, scrinuri zugrăvite sau lustruite, scaune și mese înalte, mobila de pluș și mahon, pe care o preferau târgoveții moldoveni. De asemenea sunt prezente și oglinzile, ceasornicul cu greutăți sub ornic, cromolitografiile, la ferestre perdele cu dantelă de oraș, iar pe perete – războiul cu idile sau scene de vânătoare. Petre Ștefănuță afirmă că „Salonul orașenesc, deformat, substituie vechea „casa mare””, aceasta fiind esența schimbărilor în amenajarea interioarelor de la sate.